

DOCENTENHANDLEIDING

voor de opdrachtkaarten bij de gids

VAN ISK NAAR MBO

Docentenhandleiding

VAN ISK NAAR MBO

Inhoudsopgave	Algemene informatie	3
	Leerlingen vertrouwd maken met het mbo	3
	Opdrachtkaarten	3
	Doel	3
	Indeling	4
	Werkwijze	4
	Loopbaanleren	5
	Opdrachtkaarten	6
	1 Eigenschappen	6
	2 Hoe kies je een opleiding?	7
	3 Open Dagen	8
	4 Kans op werk	9
	5 Een beroep leren	10
	6 Niveaus in het mbo	11
	7 Aanmelden	12
	8 De intake	13
	9 Entreeopleidingen	14
	10 Mbo-opleidingen niveau 2-3-4	15
	Bronnenlijst	16

Docentenhandleiding

Leerlingen vertrouwd maken met het mbo

Veel ISK-leerlingen stromen uit naar het mbo. Dat is een hele overstap. Ze komen niet alleen in het reguliere onderwijs terecht, maar gaan ook nog eens een beroepsopleiding volgen. Voordat leerlingen deze overstap ook echt kunnen maken, is het belangrijk dat ze goed nadenken over hun toekomst. Over de vraag: wat voor werk wil en kan ik doen?

Om leerlingen bij hun zoektocht naar een passende mbo-opleiding te helpen, heeft LOWAN de gids VAN ISK NAAR MBO uitgegeven. Hierin wordt op een overzichtelijke manier informatie gegeven over de belangrijkste thema's: hoe maak je een studiekeuze, wat houdt het mbo in en welke opleidingen zijn er allemaal.

Maar alleen een gids met veel informatie is doorgaans niet voldoende. Het is ook belangrijk dat leerlingen iets met deze informatie dóen, zodat het mbo dichterbij komt en vertrouwd wordt. Daarom heeft LOWAN lesmateriaal bij de gids laten ontwikkelen in de vorm van een aantal opdrachtkaarten.

Opdrachtkaarten

Het lespakket bij de gids VAN ISK NAAR MBO bestaat uit tien opdrachtkaarten. Elke opdrachtkaart bevat een aantal opdrachten waaraan leerlingen in de klas en deels ook buiten de klas kunnen werken. De opdrachten zijn zo kort en overzichtelijk mogelijk gehouden, zodat er voldoende tijd overblijft voor de introductie, uitwerking en begeleiding ervan. Ook is gebruikgemaakt van een diversiteit aan werkvormen, waardoor leerlingen worden uitgedaagd ermee aan de slag te gaan.

Doel

Het doel van dit lespakket is vierledig:

- Leerlingen laten nadenken over hun studie- en loopbaankeuze.
- Hun kennis over het mbo vergroten.
- Hen laten onderzoeken welke mbo-opleidingen er zijn.
- Hen alvast vertrouwd maken met het mbo.

Indeling

De gids VAN ISK NAAR MBO bestaat uit vier thema's. Bij elk thema horen één of meerdere opdrachtkaarten:

Hoe kies je een opleiding die bij je past? pag. 6-23

- Opdrachtkaart 1 Eigenschappen
- Opdrachtkaart 2 Hoe kies je een opleiding?
- Opdrachtkaart 3 Open Dagen
- Opdrachtkaart 4 Kans op werk

Alles wat je moet weten over het mbo. pag. 24-37

- Opdrachtkaart 5 Een beroep leren
- Opdrachtkaart 6 Niveaus in het mbo
- Opdrachtkaart 7 Aanmelden
- Opdrachtkaart 8 De intake

Welke entreeopleidingen heb je? pag. 38-41

- Opdrachtkaart 9 Entreeopleidingen

Welke mbo-opleidingen niveau 2-3-4 heb je? pag. 42-78

- Opdrachtkaart 10 Mbo-opleidingen

Werkwijze

- Zowel de opdrachtkaarten als de docentenhandleiding staan op de site van LOWAN en kunnen gedownload en geprint worden.
- De linkjes in de opdrachtkaarten kunnen alleen op de computer worden bekeken. Ze staan ook in de gids.
- Leerlingen kunnen niet zelf met de opdrachtkaarten aan de slag gaan. Ze hebben hierbij hulp nodig van docenten die de opdrachten inleiden, van een context voorzien en leerlingen aanzetten tot actie en reflectie.
- De opdrachtkaarten kunnen individueel, in kleine groepjes of met de hele klas worden gemaakt. Hier en daar worden hiervoor wel suggesties gedaan, maar het is aan u om een keuze te maken.
- Sommige opdrachten kunnen ook als huiswerk worden meegegeven.

Loopbaanleren

Om een goede studiekeuze te kunnen maken, hebben leerlingen bepaalde competenties nodig. Prof. dr. Marinka Kuijpers heeft vijf loopbaancompetenties benoemd aan de hand waarvan leerlingen een aantal vragen kunnen beantwoorden:

- **Kwaliteitenreflectie**

Wat kan ik goed en hoe weet ik dat?

- **Motievenreflectie**

Wat wil ik en waar ga ik voor?

- **Studie- en werkexploratie**

Wat voor opleidingen en werkplekken zijn er, wat past bij mij en waarom?

- **Loopbaansturing**

Hoe bereik ik mijn doel en welke hulpmiddelen gebruik ik daarbij?

- **Netwerken**

Wie kan mij helpen bij het bereiken van mijn doel?

Bij het werken aan deze loopbaancompetenties is het opdoen van nieuwe ervaringen van groot belang. Denk bijvoorbeeld aan praten met iemand over zijn/haar beroep of naar een open dag op het mbo gaan. In de opdrachtkaarten zijn deze inzichten zoveel mogelijk verwerkt. Kijk voor meer informatie over de vijf loopbaancompetenties in de bronnenlijst.

Voor een goede studie- en loopbaankeuze is het ook belangrijk dat docenten in staat zijn loopbaangesprekken met hun leerlingen te voeren. In zo'n gesprek reflecteert de leerling op een ervaring en bedenkt daarna wat de volgende stap kan zijn. Kijk voor meer informatie over het voeren van loopbaangesprekken in de bronnenlijst.

Opdrachtkaart 1

Eigenschappen

Doel

Leerlingen brengen zichzelf en hun eigenschappen in kaart, zodat ze daarna beter een opleiding kunnen kiezen die bij hen past.

Vorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door en bekijk de filmpjes.
- Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.
- Zorg voor een beamer of smartboard, zodat de filmpjes klassikaal bekeken kunnen worden.
- Leg pennen, kleurpotloden en scharen (voor het knippen van de eigenschappenkaartjes) klaar.

In de klas

- Laat de filmpjes klassikaal zien en bespreek aan de hand van de kijkvragen wat de leerlingen is opgevallen. Wat kunnen ze van deze twee mbo'ers leren? Daarna gaan ze zelf aan de slag met hun eigenschappen.
- Behandel de eigenschappenkaartjes ook klassikaal, zodat iedereen een gelijke start heeft. Laat de leerlingen eventueel nog meer eigenschappen benoemen.

Betrouwbaar Je doet wat je afgesproken hebt.	Enthousiast Je gaat ergens helemaal voor.	Bescheiden Je schept niet graag op over jezelf.	Teamspeler Je kunt goed samenwerken.
Harde werker Je vindt het niet erg om veel te werken.	Denker Je denkt goed na over dingen.	Doorzetter Je geeft niet snel op.	Veelzijdig In veel dingen ben je goed.
Zorgzaam Je zorgt graag voor anderen.	Flexibel Je hebt geen moeite met veranderingen.	Geduldig Je vindt het niet erg om te wachten.	Creatief Je kunt goed nieuwe dingen bedenken.
Nieuwsgierig Je wilt weten hoe iets in elkaar zit.	Avontuurlijk Je doet graag nieuwe dingen.	Sportief Je bent goed in sport.	Rustig Je maakt je niet snel druk.
Positief Je kijkt altijd naar de goede kant.	Zorgvuldig Je werkt heel precies.	Dapper Je durft veel.	Optimistisch Je gaat ervan uit dat alles goed komt.
Netjes Je houdt van opruimen.	Spontaan Je doet wat in je opkomt.	Serieus Je doet dingen met zorg en aandacht.	Zelfstandig Je kunt goed alleen werken.
Actief Je doet veel dingen.	Relaxt Je maakt je niet snel druk om iets.	Doener Je bent graag bezig.	Kritisch Je controleert of dingen wel kloppen.
Georganiseerd Je weet wat er moet gebeuren.	Behulpzaam Je helpt graag anderen.	Vriendelijk Je bent vriendelijk tegen anderen.	Duidelijk Je zegt precies hoe het zit.
Belangstellend Je hebt interesse in anderen.	Zelfverzekerd Je gelooft in wat je doet.	Leergierig Je leert graag nieuwe dingen.	Eerlijk Je liegt nooit.
Grappig Je maakt anderen aan het lachen.	Handig Je werkt graag met je handen.	Muzikaal Je kunt goed muziek maken.	Sociaal Je kunt goed met mensen omgaan.

Opdrachtkaart 2

Hoe kies je een opleiding?

Doel

Wat kun je allemaal doen om een goede studiekeuze te maken? Welke acties leveren geheid iets op en wat kun je beter niet doen? Leerlingen kunnen leren van de ervaringen van anderen.

Vorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door en lees pagina 19-23 in de gids.
- Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.

In de klas

- Neem de verhalen over Louai, Rim en Feysal klassikaal door, zodat de essentie duidelijk wordt.
 - Bespreek de uitkomsten van opdracht 4 ook klassikaal. Laat de leerlingen aan elkaar uitleggen waarom ze voor hun antwoord hebben gekozen.
 - Als aanvullende opdracht zouden de leerlingen ook zelf een mbo'er kunnen interviewen.
-

Opdrachtkaart 3

Open Dagen

Doel

Deze opdrachtkaart gaat over het belang van Open Dagen en hoe leerlingen zich hierop kunnen voorbereiden. Want hoe beter ze hierover hebben nagedacht, hoe hoger de opbrengst van zo'n bezoek.

Vorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door.
 - Ga naar de websites van mbo-scholen en inventariseer alvast wanneer er Open Dagen worden gehouden.
 - Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.
 - Leg pennen, stiften en kleurpotloden klaar voor het maken van de informatiefolder
-

In de klas

- Met opdracht 1 geven de leerlingen hun verwachtingen aan. Bespreek ze klassikaal, zodat verwachtingen gedeeld en eventueel bijgesteld kunnen worden.
 - Hang de informatiefolders in de klas en bespreek naar aanleiding daarvan wat de volgende stap in het studiekeuzeproces zou kunnen zijn.
-

Opdrachtkaart 4

Kans op werk

Doel

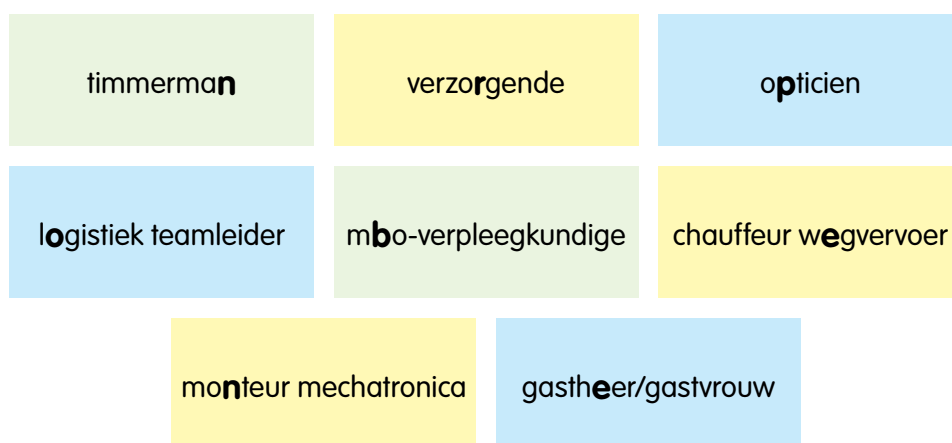
Er zijn veel leuke mbo-opleidingen, maar niet elke opleiding leidt gegarandeerd tot een baan. Daarom is het belangrijk om te weten welke beroepen kansrijk zijn.

Vorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door en lees pagina 10 en 11 in de gids.
- Maak de kwis eerst zelf en bekijk de mogelijkheden van kiesmbo.nl
- Zorg voor een beamer of smartboard, om kiesmbo.nl klassikaal te kunnen doornemen.
- Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.

In de klas

- Neem opdracht 1 eerst klassikaal door. Wat weten de leerlingen over deze beroepen? De uitkomst van de kwis is: **beroepen**.
- Behandel opdracht 2 ook klassikaal. Laat zien hoe welke informatie de leerlingen op kiesmbo.nl kunnen vinden. Geef eventueel kleine zoekopdrachten.
- Opdracht 3 is een huiswerk-opdracht.

Opdrachtkaart 5

Een beroep leren

Doel

Op het mbo leer je een vak of een beroep. Hoe kijken leerlingen daar tegenaan en welke leerweg past het beste bij hen? Leren op school of leren op de werkvloer?

Vorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door en lees pagina 30-31-32 in de gids.
- Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.
- Leg grote vellen papier, kleurpotloden en/of stiften klaar voor de poster bij opdracht 1.

In de klas

- Bespreek opdracht 1 klassikaal en maak samen de poster of verdeel de klas in groepjes. Hang in het laatste geval de posters op en bespreek die klassikaal.
- Behandel de begrippen BOL en BBL bij opdracht 2 en leg uit wat stage lopen en een leerbaan inhoudt.

Opdrachtkaart 6

Niveaus in het mbo

Doel

Deze opdrachtkaart gaat over de vier niveaus in het mbo. Wat houden de vier niveaus in en wat moeten de leerlingen kunnen om tot een bepaald niveau toegelaten te worden?

Voorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door en lees pagina 28 en 29 in de gids. Blader ook door de pagina's met opleidingen (38-78).
- Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.

In de klas

- Bespreek het doorstroomschema bovenaan de opdrachtkaart in de klas.
- Kijk bij opdracht 1 wat de leerlingen hebben opgeschreven en behandel eventuele onduidelijkheden.
- Ga na wat de leerlingen bij opdracht 3 hebben opgeschreven en bespreek of dit haalbaar is.

Opdrachtkaart 7

Aanmelden

Doel

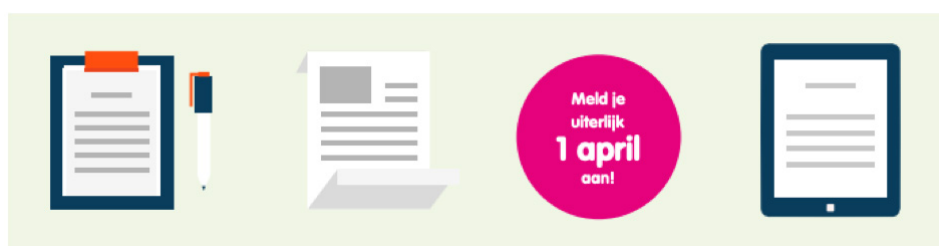
Wat moeten leerlingen doen als ze zich willen aanmelden voor een mbo-opleiding? Aan de hand van deze opdrachtkaart volgen ze alle noodzakelijke stappen.

Vorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door en lees pagina 34 in de gids.
 - Bekijk de gratis testen <https://www.assessment-training.com/nl/gratis-testen> en maak alvast een keuze.
 - Zorg voor een beamer of smartboard in de klas, om de testen te kunnen laten zien.
 - Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.
-

In de klas

- Check bij individuele leerlingen of ze een ID-kaart, zorgpas of verblijfsvergunning hebben en ga na welke regels er gelden voor leerlingen die jonger dan 18 jaar zijn.
 - Laat de leerlingen oefenen met het aanmeldformulier en de testen en bespreek klassikaal waar ze niet uitkomen.
-

Opdrachtkaart 8

De intake

Doel

Leerlingen vinden de intake op het mbo meestal spannend, want ze weten niet wat hen te wachten staat. Met behulp van een oefening en een rollenspel krijgen ze meer vertrouwen.

Vorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door en lees pagina 35 in de gids.
- Zorg voor ruimte in het klaslokaal of ergens anders om opdracht 1 en 2 te kunnen doen.
- Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.

In de klas

- Bespreek de Illustratie bovenaan de opdrachtkaart.
- Leg opdracht 1 en 2 eerst goed uit. Ze kunnen ook klassikaal worden gedaan.
- Zorg dat de leerlingen zich op hun gemak voelen.

Opdrachtkaart 9

Entreeopleidingen

Doel

Welke entreeopleidingen zijn er allemaal en waar kun je ze volgen? Met deze opdrachtkaart gaan de leerlingen op onderzoek uit.

Vorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door en lees pagina 38-39 in de gids.
 - Bekijk eventueel ook de filmpjes op pagina 40 in de gids. Op YouTube staan meer filmpjes over entreeopleidingen. Gebruik hiervoor de zoekterm entree of entreeopleiding.
 - Leg vellen papier klaar voor opdracht 1.
 - Zorg voor een beamer of smartboard in de klas, om de entreeopleidingen en de filmpjes in de gids te kunnen laten zien.
 - Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.
-

In de klas

- Bespreek klassikaal wat een entreeopleiding inhoudt en welke opleidingen er zijn.
 - Laat de leerlingen 'hun' entreeopleiding presenteren.
-

Opdrachtkaart 10

Mbo-opleidingen niveau 2-3-4

Doel

Welke studierichtingen en mbo-opleidingen niveau 2-3-4 zijn er allemaal? Met deze opdrachtkaart gaan de leerlingen op onderzoek uit en kijken ze welke opleiding bij hen past.

Vorbereiding

- Neem de opdrachtkaart goed door en bekijk de pagina's 42-78 in de gids.
 - Zorg voor een beamer of smartboard in de klas, om de opleidingen in de gids te kunnen laten zien.
 - Leg vellen papier klaar voor het kwartet spel bij opdracht 3.
 - Print de opdrachtkaart voor de leerlingen uit.
-

In de klas

- Neem bij opdracht 1 de studierichtingen klassikaal door en wijs de leerlingen op de pagina's met meer informatie. Vraag over welke studierichting ze iets willen vertellen.
 - Leg bij opdracht 3 uit wat een kwartet spel is.
 - Bespreek opdracht 4 en geef die als huiswerk mee.
-

Bronnenlijst

PDF Loopbaancompetenties

<https://www.expertisepuntlob.nl/materialen/lobmaterialen/wegwijzer-loopbaancompetenties>

PDF Voorbeeldvragen loopbaangesprek

<https://www.expertisepuntlob.nl/materialen/lobmaterialen/voorbeeldvragen-loopbaangesprek>

Meer materialen over loopbaancompetenties

<https://www.expertisepuntlob.nl/zoeken?q=loopbaancompetenties>

Wat wil jij worden? 9 opdrachtkaarten voor ISK-leerlingen

<https://www.lowan.nl/lesmateriaal/lob-isk-opdrachtkaarten-en-werkbladen/>

Interview Tumult met Marinka Kuijpers over LOB 1

<https://www.tumult.nl/marinka-kuijpers-over-lob-1-je-ontwikkelt-je-loopbaan-niet-via-een-methode/>

Interview Tumult met Marinka Kuijpers over LOB 2

<https://www.tumult.nl/marinka-kuijpers-over-lob-2-laet-los-dat-leerlingen-in-het-loopbaangesprek-een-beroep-moeten-kiezen/>

Filmpje met tips van Marinka Kuijpers

<https://www.youtube.com/watch?v=I8S7ezSRuiA>